

تعریف مهندسی کارآفرینی

هر چند مفهوم و ماهیت مهندسی کارآفرینی در تاریخ زندگی و تمدن انسان سابقه‌ای طولانی و عمیق دارد ولی به معنای علمی و تخصصی امروز نسبتاً جدید می‌باشد.

مهندسی کارآفرینی توسط صاحب‌نظران با بیانهای گوناگونی تعریف شده و درباره ماهیت و مفهوم آن نظریه‌های متعددی ارائه گردیده است. با توجه به این تعاریف و بررسی فعالیت‌های عینی و مصادیق کارآفرینی می‌توان تعریف‌های زیر را برای آن ارائه نمود:

کارآفرینی یا به عبارتی مهندسی کارآفرینی^۱ عبارت است:

۱- فرآیند تولید کار، (مهندسی کار).

۲- فرآیند ترکیب خلاق منابع برای ایجاد ارزش افزوده

۳- فرآیند ترکیب خلاق منابع برای تولید سرمایه و ثروت.

۴- فرآیند خلق محصولات (کالاها یا خدمات) (مهندسی محصول)

۵- فرآیند طراحی و خلق سازمان جدید (مهندسی سازمان)

۶- فرآیند طراحی و خلق وظایف و فعالیت‌های سازنده جدید.

۷- فرآیند مدیریت کاربردی کردن منابع و فرصت‌ها.

۸- فعالیت خلاقیت و نوآوری کاربردی (مهندسی نوآوری)

۹- فرآیند طراحی و مدیریت فعالیت‌های کاری به منظور ارائه تولیدات یا خدمات مفید و سازنده، خود اشتغال زایی

و ایجاد در آمد.

۱۰- فرآیندی فراتر از شغل و حرفه، چرا که کارآفرینی یک نوع شیوه زندگی است.

انواع مهندسی کارآفرینی از لحاظ نوع اجرا

سازمان اقدام به کارآفرینی می‌نماید. کسانی که کارآفرینی مستقل انجام می‌دهند «کارآفرین مستقل»^۲ نامیده می‌شوند. از ویژگی‌های اصلی فعالیت‌های مهندسی کارآفرینی، خلاقیت و نوآوری است. فرد کارآفرین یا به عبارتی مهندسی کارآفرینی ترکیب کننده نوآوری و مدیریت بوده، مهندسی کار انجام داده و عامل ایجاد ارزش افزوده و سرمایه و ثروت خلق کننده کالا و خدمات و طراح و به وجود آورنده سازمان جدید می‌باشد.

۲- کارآفرینی درون سازمانی^۳

هنگامی که

فعالیت کارآفرینی

توسط فرد

کارآفرین در

داخل یک

سازمان انجام

گیرد به آن

«کارآفرینی

درون سازمانی»

گفته می‌شود.

فردی که

کارآفرینی

درون سازمانی انجام

می‌دهد «کارآفرین

درون سازمانی»^۵ یا

«کارآفرین سازمانی» نامیده

می‌شود. یکی از ویژگی‌های

اصلی در اکثر فرآیندهای کارآفرینی

درون سازمانی همانند کارآفرینی فردی،

خلاقیت و نوآوری می‌باشد.

کارآفرینان درون سازمانی عامل

خلاقیت و نوآوری در سازمان، تولید کار.

ایجاد ارزش افزوده، طراحی و تولید کالاها

یا خدمات جدید در سازمان و طراحی و

خلق اجزای جدید سازمانی می‌باشد.

کارآفرینان درون سازمانی معمولاً

مهارت‌های ابتکار و خلاقیت و نوآوری،

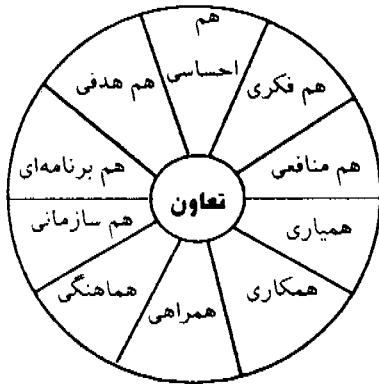
مفاهیم مهندسی

کارآفرینی

با توجه به تعاریف مهندسی کارآفرینی انواع فعالیت‌های کارآفرینی را می‌توان در سه نوع کلی طبقه بندی نمود:

۱- کارآفرینی فردی یا کارآفرینی مستقل^۱

در حالتی است که یک فرد به طور شخصی و مستقل بدون وابستگی به یک

کشاورزی»، «مهندسی کارآفرینی الکترونیک»، «مهندسی کارآفرینی رایانه (کامپیوتر)» و «مهندسی کارآفرینی اینترنت»^۷

همان گونه که ملاحظه می‌شود مهندسی کارآفرینی بر خلاف آنچه که ممکن است به اشتباه پنداشته شود محدود به رشته‌های خاصی نیست بلکه در کلیه رشته‌های علوم پایه، علوم انسانی، علوم فنی و مهندسی، علوم پزشکی و نیز هنر و ادبیات فسرآیندهای مهندسی کارآفرینی وجود دارد و بنابراین هر کس با هر تخصصی می‌تواند کارآفرین باشد و در رشته خود فعالیت مهندسی کارآفرینی انجام دهد.

تعریف کارآفرین

کارآفرین یا به عبارتی مهندس کارآفرین کسی است که فعالیت مهندسی کارآفرینی را انجام می‌دهد. با توجه به تعاریف و مفاهیم مهندسی کارآفرینی می‌توان تعریف‌های زیر را برای فرد کارآفرین بیان نمود:

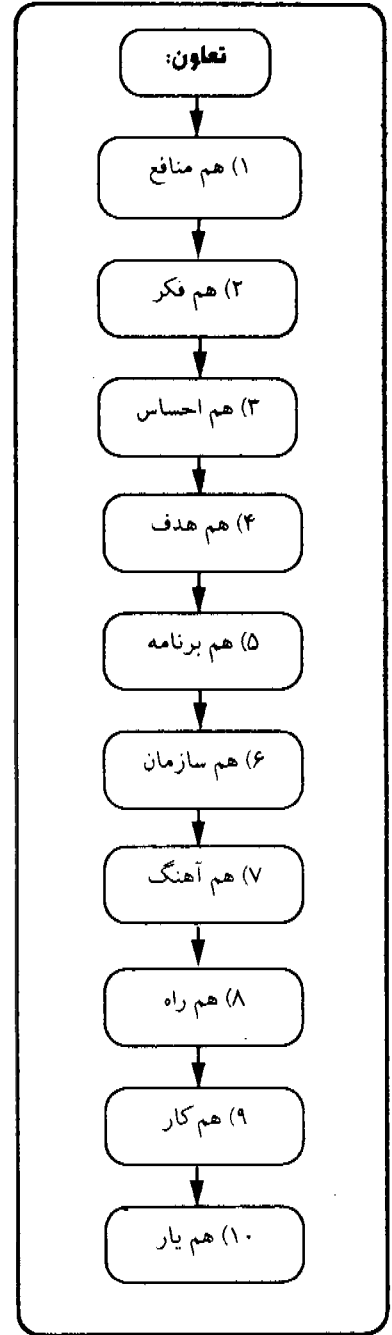
- کارآفرین کسی است که کار را طراحی و ایجاد می‌کند و به عبارتی مهندس کارآفرینی^۸ است.
- کارآفرین کسی است که ارزش افزوده ایجاد می‌کند و خود اشتغالی و خود اشتغالی می‌کند.
- کارآفرین کسی است که ارزش افزوده

است که یک سازمان ویژگی کارآفرینی دارد و فعالیت‌های مهندسی کارآفرینی توسط کل سازمان انجام می‌گیرد. چنین سازمانی «سازمان کارآفرین» نامیده می‌شود. سازمان کارآفرین تنها یک سازمان عملیاتی نیست بلکه سازمانی خلاق و نوآور می‌باشد. در سازمان کارآفرین مجموعه کارآفرین مجموعه شرایط (از لحاظ فلسفه، فرهنگ و ساختار سازمانی و مواردی از این قبیل) به گونه‌ای است که «جو خلاقیت و نوآوری» و به تبع آن «جو کارآفرینی» حاکم است و کلیه اعضاء سازمان می‌توانند به عنوان کارآفرین ایفای نقش نمایند.

انواع مهندسی کارآفرینی از لحاظ محتوی:

برحسب این که فعالیت کارآفرینی در چه شاخه‌ای از موضوعات انجام بگیرد انواع گوناگون و گسترده کارآفرینی وجود دارد. مثلاً چنان چه فعالیت کارآفرینی در موضوعات تولیدی صنعتی باشد می‌توان آن را «مهندسی کارآفرینی صنعتی» نامید. و اگر فعالیت کارآفرینی در موضوعات علمی باشد (تولید علم) می‌توان آن را «مهندسی کارآفرینی علمی» نامید.

همچنین اگر فعالیت کارآفرینی در موضوعات فناوری (تولید فناوری) باشد «مهندسی کارآفرینی نکتولوژیکی» نامیده می‌شود. چنان چه رشته‌های تخصصی حوزه‌های مختلف در نظر گرفته شوند می‌توان انواع شاخه‌های تخصصی مهندسی کارآفرینی مانند موارد زیر را در نظر گرفت: «مهندسی کارآفرینی فیزیک»، «مهندسی کارآفرینی شیمی»، «مهندسی کارآفرینی علوم پزشکی»، «مهندسی کارآفرینی روانشناسی»، «مهندسی کارآفرینی متالوژی»، «مهندسی کارآفرینی ادبیات»، «مهندسی کارآفرینی هنر»، «مهندسی کارآفرینی گردشگری (توریسم)»، «مهندسی کارآفرینی

حل مسئله، تشخیص نیاز و طراحی و برنامه‌ریزی راهبردی (استراتژیک) و مدیریت را به گونه‌ای جامع و تلفیق خلاق دارا می‌باشند.

۳- کارآفرینی سازمانی^۹

کارآفرینی سازمانی یا حقوق در حالتی

خطرپذیری است راه‌اندازی نموده و مدیریت می‌کند.

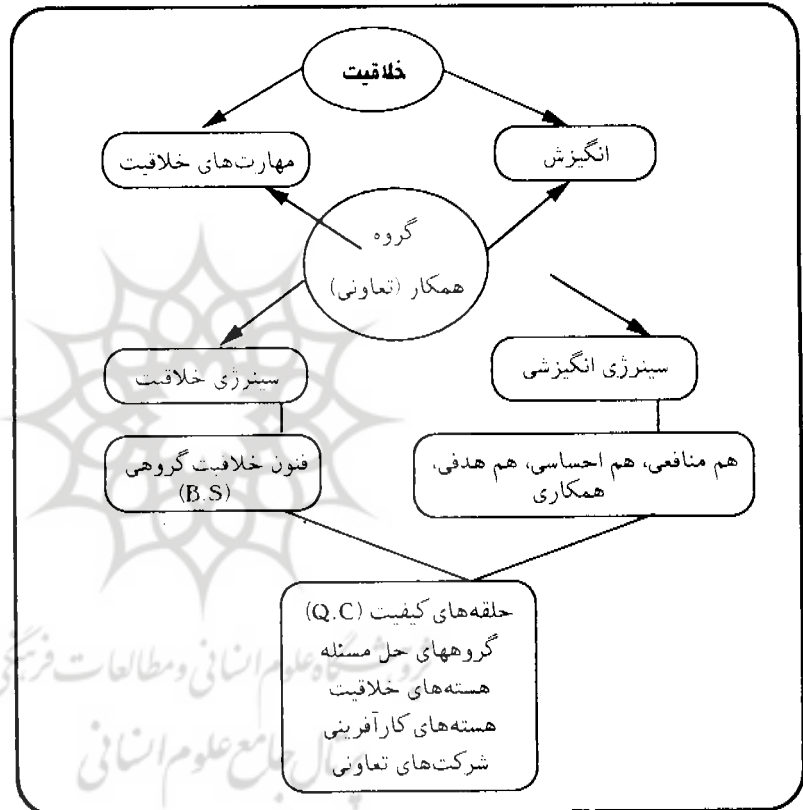
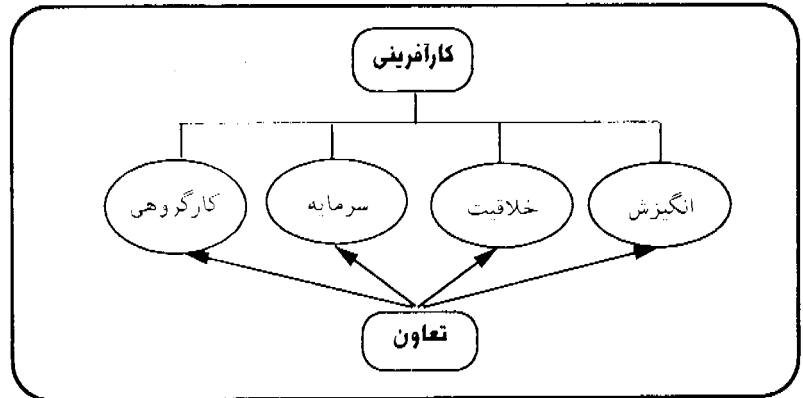
انواع کارآفرین:

با توجه به انواع مهندسی کارآفرینی از لحاظ نوع اجرا به طور کلی دو دسته کارآفرین را می‌توان در نظر گرفت:

۱- کارآفرین مستقل: کارآفرین مستقل یا فردی^{۱۱} کسی است که مهندسی کارآفرینی مستقل یا فردی انجام می‌دهد. مانند فردی که ابداع یا اختراعی را به طور مستقل عرضه می‌کند یا فردی که مؤسسه یا شرکتی را طراحی و تأسیس می‌نماید.

۲- کارآفرین درون سازمانی: کارآفرین درون سازمانی^{۱۱} که معمولاً «کارآفرین سازمانی» هم نامیده می‌شود کسی است که فعالیت مهندسی کارآفرینی را به صورت درون سازمانی (شخصیت حقوقی) انجام می‌دهد، یعنی فرآیند مهندسی کارآفرینی را نه به طور فردی و مستقل بلکه به صورت وابسته در داخل یک سازمان انجام می‌دهد. مانند فردی که خط تولید محصول جدیدی را در داخل یک مرکز تولیدی صنعتی راه‌اندازی می‌کند یا کسی که واحد سازمانی جدیدی را با وظایف و فعالیت‌های جدید در یک سازمان تأسیس می‌نماید. بر این اساس می‌توان تعریف‌های زیر را برای کارآفرین سازمانی در نظر گرفت:

- کارآفرین سازمانی کسی است که در یک سازمان تولیدی کار می‌کند یا به عبارتی مهندس کارآفرینی سازمانی است.
- کارآفرین سازمانی کسی است که در یک سازمان به توسعه امکانات و منابع پرداخته و فرصت‌های شغلی تازه‌ای به وجود می‌آورد.
- کارآفرین سازمانی کسی است که در درون یک سازمان، سازمانی را ایجاد می‌کند.
همان‌طور که ملاحظه می‌شود

ایجاد می‌کند.
- کارآفرین کسی است که سرمایه می‌آفریند.
- کارآفرین کسی است که کالاها یا خدمات جدید به وجود می‌آورد.
- کارآفرین کسی است که سازمانی را ایجاد می‌کند.
- کارآفرین کسی است که نیازهایی را شناسایی و آنها را برآورده می‌کند.
- کارآفرین کسی است که برای تقاضای بالقوه عرضه می‌آفریند.
- کارآفرین کسی است که نوآوری را ایجاد و ارائه و توسعه آن را مدیریت می‌کند.
- کارآفرین کسی است که با خلاقیت و نوآوری برنامه ریزی استراتژیک و مدیریت، کالاها یا خدمات جدید را ارائه می‌کند.
- کارآفرین کسی است که کسب و کاری را که غالباً مستلزم خلاقیت و

کارآفرینان مستقل و کارآفرینان سازمانی از نظر ویژگی‌های کلی و محتوای عملکرد با یکدیگر تفاوتی ندارند. در واقع می‌توان چنین در نظر گرفت چنانچه یک فرد کارآفرین به صورت فردی و مستقل اقدام به فعالیت کارآفرینی نماید در این حالت «کارآفرینی مستقل» نامیده می‌شود. اگر فرد کارآفرین فعالیت کارآفرینی را در داخل یک سازمان انجام دهد در این حالت به وی «کارآفرین سازمانی» می‌گویند.

اهمیت و ضرورت مهندسی کارآفرینی و نقش کارآفرینان

با توجه به تعریف مهندسی کارآفرینی می‌توان به اهمیت و ضرورت آن پی برد. چنان که می‌توان گفت قسمت عمده تمدن انسان زائیده کارآفرینی است. پیشرفت‌های جامعه بشری و کاربردی شدن و توسعه خلاقیت‌ها و نوآوری‌ها و ابداعات و اختراعات و همه تولیدات و خدمات و انواع مراکز و سازمانهای تولیدی، صنعتی، بهداشتی، و درمانی، تجاری، بازرگانی، اداری، آموزشی، علمی، هنری، فرهنگی، خدماتی و غیره همه حاصل فرآیندهای مهندسی کارآفرینی می‌باشند. با رشد و توسعه جوامع همواره فرآیندهای کارآفرینی فرایندهای به منظور ارائه انواع خدمات و ایجاد تولیدات گوناگون انجام می‌گیرد که نتایج و دستاوردهای متعددی همراه دارد. به طور کلی و خلاصه مهندسی کارآفرینی را می‌توان موارد زیر دانست:

- ۱- مهندسی کارآفرینی عامل رفع نیازهای مختلف انسان برای حیات می‌باشد.
- ۲- مهندسی کارآفرینی از عوامل اصلی رشد و پیشرفت تکامل و تعالی جوامع بشری است.
- ۳- مهندسی کارآفرینی از عوامل اصلی تمدن سازی می‌باشد.

بارش و توسعه جوامع همواره فرآیندهای کارآفرینی فرایندهای به منظور ارائه انواع خدمات و ایجاد تولیدات گوناگون انجام می‌گیرد که نتایج و دستاوردهای متعددی همراه دارد.

- ۴- مهندسی کارآفرینی عامل کلیه تولیدات و خدمات در جامعه بشری است.
 - ۵- مهندسی کارآفرینی عامل ایجاد کار، سرمایه، ارزش افزوده و ثروت و رشد اقتصادی جامعه می‌باشد.
 - ۶- مهندسی کارآفرینی عامل رشد و پیشرفت علوم و فناوری است.
 - ۷- مهندسی کارآفرینی عامل اشتغال‌زایی و رفع بیکاری در جامعه می‌باشد.
 - ۸- مهندسی کارآفرینی عامل رفاه اجتماعی است.
 - ۹- مهندسی کارآفرینی عامل پرورش و رشد و شکوفایی منابع انسانی است.
 - با توجه به اهمیت‌ها و ضرورت‌های مهندسی کارآفرینی، نقش بسیار مهم و ارزشمند افراد کارآفرین کاملاً مشخص می‌گردد.
- ### کارآفرین: مهندس کارآفرینی
- ۱- کارآفرین کسی است که کار و شغل، تولید و خلق می‌کند.
 - ۲- کارآفرین کسی است که خود اشتغالی و اشتغال‌زایی می‌کند.
 - ۳- کارآفرین کسی است که ارزش افزوده ایجاد می‌نماید.
 - ۴- کارآفرین کسی است که محصولات یا خدمات جدید به وجود می‌آورد.
 - ۵- کارآفرین کسی است که سازمان را ایجاد می‌کند.
 - ۶- کارآفرین کسی است که خلاقیت و نوآوری کاربردی دارد.

- ۷- کارآفرین کسی است که با خطرپذیری، فعالیت تولیدی - اقتصادی انجام می‌دهد.
- ۸- کارآفرین کسی است که نیازها را شناسایی و آنها را برآورده می‌کند.
- ۹- کارآفرین کسی است که فرصتها را به دستاوردها تبدیل می‌کند.
- ۱۰- کارآفرین کسی است که منابع و امکانات را به سوی نتیجه، مدیریت می‌کند.
- ۱۱- کارآفرین کسی است که برای تقاضای بالقوه عرضه می‌آفریند.
- ۱۲- کارآفرین کسی است که در درون سازمان سازمانی را می‌آفریند.
- ۱۳- کارآفرین کسی است که ایده خلاق را به ثروت تبدیل می‌کند.
- ۱۴- کارآفرین کسی است که سرمایه و ثروت را می‌آفریند.

پی‌نوشت‌ها:

1. Entrepreneurship.
2. Individual or Independent Entrepreneurship.
3. Independent entrepreneur.
4. Intraentrepreneurship or Intrapreneurship.
5. Intraentrepreneur or Intrapreneur
6. Corporate entrepreneurship
- ۷- در دیگر تألیفات نگارنده درخصوص خلاقیت کاربردی و مهندسی کارآفرینی به برخی نشانه‌های تخصصی فوق‌الذکر پرداخته شده است.
8. Entrepreneur.
- ۹- واژه مهندسی به معنای طراحی، سازندگی، ایجاد کردن، پدید آوردن، تغییر استفاده‌های علمی و کاربردی از دانشی است و مانند فناوری (تکولوژی) دارای دو مفهوم سخت‌افزاری و نرم‌افزاری است.
10. Individual or Independent Entrepreneur.
11. Intraentrepreneurship or Intrapreneurship.